

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

**ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΓΙΑ ΠΛΗΡΩΣΗ ΜΙΑΣ ΚΕΝΗΣ ΘΕΣΗΣ
ΠΛΟΙΑΡΧΟΥ Γ' ΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ**

ΜΑΘΗΜΑ: ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ημερομηνία: 28 Μαρτίου 2009

Διάρκεια: 1 ώρα και 30 λεπτά.

**ΤΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΡΕΙΣ (3) ΣΕΛΙΔΕΣ
ΟΛΕΣ ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΑ ΔΟΘΟΥΝ ΣΤΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ**

ΜΕΡΟΣ Α': ΕΚΘΕΣΗ ΙΔΕΩΝ

(Μονάδες 50)

Να αναπτύξετε σε 450-500 λέξεις το πιο κάτω θέμα:

1. Η οικογένεια είναι ένας από τους πιο σημαντικούς θεσμούς και το σπουδαιότερο κύτταρο της κοινωνίας. Σύμφωνα με την άποψη πολλών ο θεσμός της οικογένειας σήμερα περνά κρίση. Ποιες είναι οι αιτίες που την προκαλούν και πώς μπορεί η κατάσταση να βελτιωθεί;

ΜΕΡΟΣ Β': ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

(Μονάδες 30)

Να μελετήσετε το πιο κάτω κείμενο και να απαντήσετε ΣΕ ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

ΕΓΩΙΣΜΟΣ

Ο άνθρωπος είναι μια αναντικατάστατη αξία. Είναι ένα εγώ. Χωρίς αυτό το εγώ που **κρίνει** και κρίνεται, δεν υπάρχουν αξίες. Ο άνθρωπος αποκτά συνείδηση της μοναδικότητάς του όταν ανακαλύψει το εγώ. Έχει επιθυμίες προσωπικές, θέτει σκοπούς. Γίνεται πια ένα κέντρο ξεχωριστό με όνειρα, φιλοδοξίες, πόθους, για την ικανοποίηση των οποίων αρχίζει να **μοχθεί**. Η τάση αυτή της προσωπικής ικανοποίησης αποτελεί την αρχή του εγωισμού. Επομένως ο εγωισμός είναι φυσική **ροπή** και από το ποιόν του εγωισμού προσδιορίζεται η ηθική αξία του ανθρώπου. Δηλαδή, αν είναι ανώτερος εγωισμός, που ταυτίζεται με τη φιλοτιμία, τη συναίσθηση της **αξιοπρέπειας**, ή κατώτερος εγωισμός, που εκδηλώνεται ως **υπέρμετρη** αγάπη του ατόμου προς τον εαυτό του και αποκλειστική επιδίωξη του προσωπικού συμφέροντος.

Στην καθημερινή ζωή ο όρος εγωισμός χρησιμοποιείται συνήθως με την κακή **σημασία**. Για τον ανώτερο εγωισμό χρησιμοποιείται ο όρος φιλότιμο. Ο εγωισμός, με τη συνήθη σημασία είναι αποτέλεσμα εκφυλισμού και ηθικής κατάπτωσης και αποτελεί το μεγαλύτερο κίνδυνο των κοινωνιών και τη ρίζα των δεινών της ανθρωπότητας. Για τους εγωιστές δεν υπάρχουν ιερά και **όσια**, καλά και κακά. Υπάρχουν προσωπικοί πόθοι και ανίερα πάθη που πρέπει πάση θυσία να **ικανοποιηθούν**. Οι άλλοι άνθρωποι υπάρχουν, αλλά μόνο ως όργανα εξυπηρέτησης των σκοπών τους. Δεν υπάρχουν για τους εγωιστές αξίες κοινωνικές, αρχές και θεσμοί. Υπάρχει μόνο η ηθική της προσωπικής ευτυχίας. Τα πάθη αντικαθιστούν τη θέληση και η αποκτήνωση **ακολουθεί**.

Ο εγωισμός όμως εκδηλώνεται και με άλλες μορφές εξίσου επικίνδυνες. Οι υπερόπτες, οι αλαζόνες, οι ματαιόδοξοι, όλοι οι στενοκέφαλοι, μυωπικοί και τυφλωμένοι, που θεωρούν τις απόψεις τους ως τις μόνες ορθές, τις αρχές τους ως τις μόνες αληθινές, την κρίση τους ως γνώμονα εκτίμησης όλων των αξιών, τις ιδέες και τις αντιλήψεις τους ότι έχουν απόλυτο κύρος. Είναι φανερό πού οδηγείται το άτομο, όταν το εγώ μετατραπεί σε μοναδική αξία και έσχατο σκοπό της ζωής. Κάτω από το πρίσμα του εγωισμού τα πάντα παραμορφώνονται και το φως του πνεύματος και της ψυχής σβήνει. [...]

Το άτομο, με την ανακάλυψη του εγώ αποκτά μεν **συνείδηση** της ύπαρξής του, αλλά αξία μοναδική και αναντικατάστατη γίνεται όταν ανακαλύψει το εσύ, τον άλλον άνθρωπο, τον πλησίον, την κοινωνία, την ανθρωπότητα και αφιερωθεί στην υπηρεσία του **συνόλου**, όταν οι ρίζες του εγώ βυθιστούν στο καθολικό και στο πανανθρώπινο. Τότε **ελευθερώνεται** ο άνθρωπος από τις αλυσίδες και τους φραγμούς του εγώ, σπάζει ο στενός κύκλος της **ατομικότητας** και του προσωπικού συμφέροντος και συγχωνεύονται χαρές και θλίψεις, φιλοδοξίες και σκοποί προσωπικοί με την ευτυχία και τον προορισμό ολόκληρης της ανθρωπότητας. Αποκτά ο άνθρωπος τις πραγματικές του διαστάσεις, γίνεται ελεύθερη **προσωπικότητα**.

Γ. Ρουσής, Δομή του Λόγου.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Να γράψετε περίληψη του πιο πάνω κειμένου σε 100-120 λέξεις. **(Μονάδες 10)**
2. Με ποιον τρόπο, σύμφωνα με το συγγραφέα, μπορεί ο άνθρωπος να απαλλαγεί από τον εγωισμό και ποιες θα είναι οι συνέπειες;
(Μονάδες 10)
3. Να αναπτύξετε το νόημα της θέσης του συγγραφέα:
«Ο εγωισμός, με τη συνήθη σημασία είναι αποτέλεσμα εκφυλισμού και ηθικής κατάπτωσης και αποτελεί το μεγαλύτερο κίνδυνο των κοινωνιών και τη ρίζα των δεινών της ανθρωπότητας».
(Μονάδες 10)

../3

ΜΕΡΟΣ Γ': ΓΛΩΣΣΑ

(Μονάδες 20)

Όλες οι λέξεις των ερωτήσεων είναι παρμένες από το ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ. Μπορείτε, όμως, να τις χρησιμοποιήσετε με οποιαδήποτε σημασία, είτε κυριολεκτικά είτε μεταφορικά.

1. Να χρησιμοποιήσετε την καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις σε ξεχωριστή πρόταση, έτσι που να φαίνεται καθαρά η σημασία της:
 α) συνείδηση β) αξιοπρέπεια γ) σύνολο δ) προσωπικότητα
 (Μονάδες 8)
2. Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις:
 α) υπέρμετρη β) μοχθεί γ) ροπή δ) σημασία
 (Μονάδες 4)
3. Να γράψετε ένα αντίθετο για καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις:
 α) ατομικότητα β) ακολουθεί γ) όσια δ) ελευθερώνεται
 (Μονάδες 4)
4. Να γράψετε ένα παράγωγο ουσιαστικό και ένα παράγωγο επίθετο για τα πιο κάτω ρήματα:
 α) κρίνει β) ικανοποιηθούν
 (Μονάδες 4)

© Copyright 2009 – Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση με οποιοδήποτε μέσο όλου ή μέρους του περιεχομένου χωρίς τη συγκατάθεση του εκδότη.